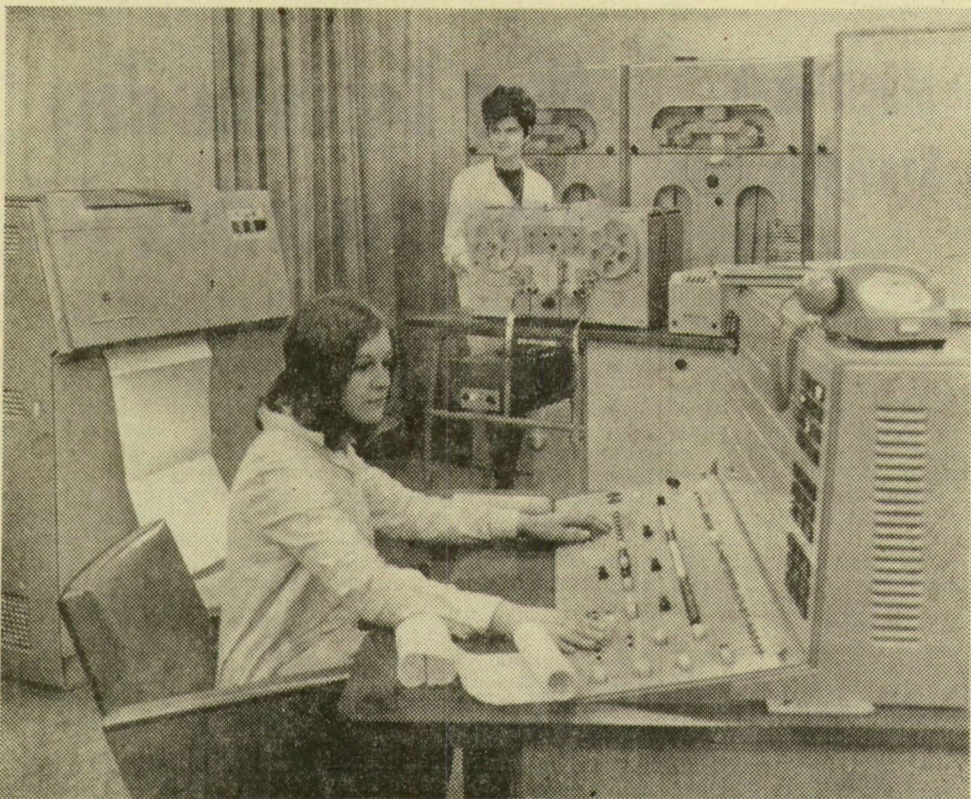

Okos gép

Somogyi Károlyné felvétele
A József Attila Tudományegyetem számítástechnikai központját már az ország határain túl is ismerik. Itt dolgozik az az okos gép, a Minszk 22, amely sok hasznos munkát végez. Képünkön: programozzák a Minszk 22-töt.

Hatvanan nemet mondtak

Mi történt egy lakásszövetkezet rendkívüli közgyűlésén?

Meghívást kaptam a Vedres utca—Torontál téri lakásszövetkezet rendkívüli közgyűlésére. Érdeklődésem felcsigázására késhegyre menő vitát helyeztek kilátásba. Elmentem.

A ládagyár szűköske, füstös kultúrtermében szorongott közel hatvan ember, három óra hosszáig. Ez a körülmény ez alkalommal azonban senkit sem zavart. Annál inkább minden elhangzott szó. A lakásszövetkezet elnöke épphogy ismerette a napirendet, máris újabb ponttal egészítette ki egy vállalkozó kedvű, harcias fellelő, „lakótársnő”: válasszák újjá a vezetőséget. Ezután kezdődött a „harc”.

„Napolják el”

Az első ütközetet a vezetőség nyerte: elnapolták a javaslat végrehajtását. Ezután azonban fordulatot vett a szócseta. Az előbbi győztes az összes következő ütközetet elvesztette. A döntő vereséget a karbantartó részleg miatt mérték rá.

Mi is ennek a lényege? Az elképzelések szerint Szeged tizenhárom lakásszövetkezetének összefogásából jönne létre, mint kifejezetten a tagság szolgálatában álló önálló szervezet. Békéscsabán, Debrecenben, Szekesfehérvárott már bevált ez a kezdeményezés. A lakásszövetkezeteknek ez a kisebb szolgáltató szövetkezete egyelőre 11 embert foglalkoztatna, akik a házakban adódó külső-belső munkákat elvégzik. Tehát festenek, vízcsapot, villanyt javítanak, a szükséges közműves munkákat ellátnak stb. És most jön az anyagi része a dolognak: tagonként 300 forinttal kellene a megalapításhoz hozzájárulni, ez összesen 33 ezer 900 forintot tenne ki. A javító részleg önköltséges alapon dolgozna. A munkákat folyamatosan (és alkalmanként) végeznék, így az épületek sem mennének olyan rohamosan tönkre. Előnye szinte magától értetődő, hiszen köztudott az építőipar túlterheltsége. A kisiparosok, ha javítást vállalnak, borsos árat kérnek. Egy vállalkozó előkerítése — mint az eddigi közgyűlések panaszlistája mutatja — sokszor heteket, sőt hónapokat igényel. Nem egyszer a lakók végzik el a sürgős javításokat. Ennek ellenére a tagság egyhangú-

lag leszavazta a javaslatot. Az ellenszegülő hangulatot már az első hozzászóló (jogász) vádbeszéde konzerválta. Fő érve az volt, hogy haszon nélkül nem lehet fenntartani egy vállalatot. Javasolta: „Napolják el a tény megvitátását, megfelelő közgazdasági számítások után hozzák elő”. A következő hozzászólók „beugratásnak” minősítették az egész ötletet. Kérdéseik: „Honnan szereznek munkásokat?”, „Tetőszigeteléshez például elég ennyi ember?”, „Mi lesz a szociális, nyereségi alappal?”, „Ezer lakáshoz hogy lehet tizenegy embert felvenni? Halva született ötlet” stb.

Megtermelik

Tehát egyértelmű elutasításra talált 60 ember körében egy jónak ígérkező kezdeményezés. Debrecenben például 13-an alakították a szolgáltató szövetkezetet, ma már 40 tagot számlálnak. Szegeden eddig hét lakásszövetkezet megszavazta, kettő nem. Valószínű,

hogy nálunk is akadnak követői, ha bár vannak, akik még bizalmatlanok, talán a belső feszültségek, a nem elég pontos tájékoztatás miatt.

Az induló összeg műhely, irodahelyiség, szerszámok, anyagtárolás és kezdő fizetés céljaira kell. Később a munkások megtermelik saját munkabérüket. A MESZÖV is hozzájárul az alaptőkéhez — 60 ezer forinttal.

Ami kérdés

A karbantartó részleg megteremtése ésszerű ötletnek látszik. Hogy miért ez a nagy ellenállás ennél a lakásszövetkezetnél? Az elnök és Szilágyi György, a MESZÖV műszaki előadója-nak tájékoztatója valóban hiányos volt. Kiegészítő szándékul azonban este 9 óra felé már hiábavaló volt: az elszabadult indulatok, a személyes ellentét fajtái nézeteltérések ezt megakadályozták.

Kérdés, hogy az „üttörők”, miután túlküzdöttek magukat a kezdeti nehézségeken, befogadják-e soraikba az „óvatos” társaikat?

Chikán Ágnes

Sándor József látogatása

Tegnap Szegedre érkezett Sándor József, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a KB Irodájának vezetője. A déli órákban Tápéra látogatott, elkísérte dr. Kovács József, a szegedi járási pártbizottság első titkára és Gruber János, a járási pártbizottság titkára.

A nagyközségben a Tiszatáj Termelőszövetkezet tagjaival találkozott Sándor József és ellátogatott a Háziipari Szövetkezetbe is, majd Forráskútra, a Haladás Termelőszövetkezetbe. Innen Mórahalomra ment, ahol a Haladás Szakszövetkezet tagjaival beszélgetett, este pedig pártaktíván találkozott a nagyközség kommunistaival. Ide elkísérte dr. Ágoston József, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkára is.

Rendelet a lakásfelmérésről

Az új lakbérrendszer bevezetésének előkészítéseket pénteken megjelent az építészeti és városfejlesztési miniszter rendelete a bérbeadás útján hasznosított lakások felméréséről. Az állami és a vegyes tulajdonban álló mintegy egymillió bér-lakást mérlik fel és összeírják a bérlok egyes adatait 1971. március 31-ig.

A rendelkezés előírja, hogy a felmérésről a lakás kezelője köteles gondoskodni. A bérlovel legalább három nappal előbb kell közölni a felmérés időpontját a lakónak pedig elő kell segítenie a felmérést. A felmérést minden esetben a bérlo megnevezésű szervnek a fővárosi I. kerületi ingatlankezelő vállalatotól. A nem tanácsai kezelőszervek és más bérbeadók pedig 1971. január 15-e után kapadatokból állapítják meg, hatják meg ezeket a lapomilyen komfortkategóriába esik a lakás. A kategóriákról részletes intézkedés csak később.

Kongresszustól kongresszusig

Interjú sorozatunkban befejezésül a szocialista közgondolkodás fejlődésére, a társadalmi erkölccsel összefüggő kérdésekre

„Határozottabb fellépés szükséges a pártban belül — s egész társadalmi életünkben — a kispolgári erkölcs, szemlélet, életmód megnyilvánulásai, a szerénység, az anyagiasság, a jogtalan előnyök kijárása és elfogadása, az erkölcsiellen életmód ellen.”

(Az MSZMP IX. kongresszusának határozatából)

kértünk választ Sipos Gézától, a Szeged városi pártbizottság első titkárától.

A közgondolkodás és a társadalmi morál

● **Hogyan itéli meg a társadalmi tudat, a közgondolkodás fejlődését az utóbbi esztendőben?**

Az elmúlt években jelentős változás ment végbe a társadalmi tudatban, a közgondolkodásban. Ezt az élet minden területén megfigyelhetjük. Elsősorban a munkások, a parasztság, de az értelmiség soraiban is mind többen vannak olyanok, akik a társadalom érdekében fáradoznak. A közjavára végzett munka fontos mércéje a közgondolkodás változásának. Számtalan szép példát lehetne felsorolni a vietnami műszakoktól az árvízi helytálláson át a kongresszusi versenyben született eredményekig. A gazdasági reform bevezetése, annak eredményei szintén egyértelműen a közgondolkodásban végbement változást mutatják. A reform elveinek gyakorlati megvalósítása segíti a közgondolkodás fejlődését is. Másképp a reform célkitűzései nem valósulhattak volna meg. De nemcsak a gazdasági életben, hanem a művelődésben, a tudományban is megfigyelhetők ezek a vonások.

A közgondolkodásban elért pozitív változás mellett azonban egyes társadalmi rétegekben negatív jelenségek, sőt bizonyos torzulások is megfigyelhetők. Úgy van ez, mint a természetben, hogy a kedvező időjárás a hasznos növények gyors fejlődését eredményezi, de a gyomok burjánzásával is számolni kell. Ha ezeknek a jelenségeknek a száma nem is túlságosan nagy, jelentőségüknel fogva említésre méltók, mert elkövetők a maguk nézete mellett igyekeznek erőteljes hangulatot kelteni. Ők azok, akik mindent a saját érdekük szerint vizsgálnak, egyéni hasznuk szempontjából értékelnek; akik passzivitásukkal, fegyelmetlenségükkel komoly visszatarató erőt jelentenek.

● **Vannak, akik úgy látják, hogy a gazdasági életben bevezetett változások kedveznek közösségellenes törekvéseknek, jogtalan haszonszerzésnek, üzletelésnek. Mit tart erről?**

A gazdasági életben bevezetett változások, a gazdaságirányítás új rendje általában nem kedvez a közösségellenes törekvéseknek. Bevezetése gazdaságunk gyorsabb fejlesztése érdekében történt. Kétségtelen, hogy a nagyobb önállóság, a szabadabb gazdálkodás, a kevesebb kötöttség több visszafordulási lehetőséget is teremt. De ez az új gazdaságirányítás rendszerétől idegen. Az önállóság, a kevesebb kötöttség nem a jogtalan előnyök, hanem a tisztességtelen haszonszerzésre ösztönöznek. A jobb gazdálkodásra. El kell mondanom: vállalkozók többsége helyesen értelmezi a mechanizmus elveit, annak a szellemében dolgozik. De vannak olyanok, akik akarva, akaratlanul tévesen értelmezik, vagy tudatosan félre magyarázzák a mechanizmus adta lehetőségeket. Igaz az, hogy a vállalati nyereség végső soron társadalmi érdeket szolgál, de az is igaz, hogy a nyereség mellett még számtalan más érdek is húzódik meg, amely nem elhanyagolható. A túlzott nyereségcentrikus gondolkodás — amely nincs tekintettel másra — veszélyeket is rejt magában. Az olcsó, jó minőségű gyártmányok termelésének megszüntetése — gazdaságtalanságra hivatkozva —, vagy fontos közszükségleti cikkek gyártásának elhanyagolása igen káros. A vállalati nyereség érdekében emelt árak csak egy kis szűk csoport érdekeit szolgálják, de végső soron ez a kis csoport is rosszul jár, ha vásárol. A nyereség sokféleképpen növelhető, de legcélszerűbb útja a korszerűbb, termelékenyebb, fegyelmeltebb munka, az önköltség csökkentése, és sorolhatnám még a lehetőségeket. Ez az út természetesen nehezebben járható, de ez a legjobb, ez szolgálja a közösség érdekeit.

A vezetők többsége ebben a szellemben dolgozik. A vezetőknek azonban olyan feladatuk is van — s minden kommunisáknak —, hogy fellépjenek a jogtalan haszonszerzés, a fegyelmetlen munka, a megengedhetetlen üzletelések ellen. Minden idősáknak megvan a vámszedői akik azon mesterkednek, hogy elveiniket, hogyan tudják egyéni hasznukra fordítani. Még találkozunk ilyenekkel, az erőlyes fellépés ellenére is. Továbbra is határozottan kell eljárni azokkal szemben, akik törvénytelen úton próbálkoznak előnyöket szerezni maguknak. És azok ellen is, akik nem sértik ugyan meg szövegezett törvényeinket, jogszabályainkat, de súlyosan vétnek a szocialista erkölcs normái ellen. Szükségesnek tartom az adminisztratív intézkedést ezekkel a jelenségekkel szemben.

— Olyan közszellemet kell kialakítani, amely elítéli az ilyen magatartást. Ehhez szükséges a kommunisáknak és a pártönkivüliek példamutató magatartása és elítélő véleménye. A vezetőknek a maguk területén példát mutatva kell segíteniük a közhangulat formálását. Ez most annál is inkább könnyebb, mert a X. kongresszusra készülve minden pártszervezetünkben sürgették a fellépést a jogtalan haszonszerzők, a fegyelmetlenkedők, az erkölcsi normákat súlyosan sértők ellen.

● **A kommunisáknak nagy szerepük van a közgondolkodás, a köz-erkölcs formálásában. Hogyan itéli meg e téren végzett munkájukat?**

A kommunisáknak többsége a gyakorlati munkában, mindennapi szerénységgel, áldozatkészséggel, a társadalom érdekében rendszeresen végzett tevékenységgel vívta ki a megbecsülést, továbbá azzal, hogy fellép minden olyan megnyilvánulás ellen, amely sérti a párt és a társadalom erkölcsi normáit. Sze-mélyes példamutatással, a hibák bátor felvetésével járulnak hozzá a párt tekintélyének, a kommunisá magatartásának megbecsüléséhez. A kommunisáknak többségének példája nyomán mind többen vannak, akik a szocialista társadalom erkölcsi elveit szerinte élnek és dolgoznak. Nem kis számban találkozunk ma már olyan pártönkivüliekkel, akikben a szerénység, a nép ügye iránti odaadás, az emberek megbecsülése és tisztelése, a következetes, szilárd magatartás-beli vonások együttesen, harmóniában megtalálhatók. Vannak azonban, akikből még nem sugárzik a kultúralt magatartás, akikben inkább az önteltség, a dolgozók ügyes-bajos dolgai iránti közöny, a saját érdek képviselése dominál. Az ilyen példák akadályozzák a bürokrácia megfékezését, a szocialista demokrácia fejlesztését, a kultúralt, szocialista emberi magatartás szélesebb körű kialakulását.

— A jövőben növelni kell az erkölcsi tisztaság, a szocialista módon végzett munka becsületét. Jobban kell becsülnünk azokat az elvtársainkat, embertársainkat, akik a dolgozó nép érdekeit képviselő ügyekben, a közérdekben keresik fel pártszervezeteinket észrevételeikkel, javaslataikkal, s akik — ha mi keressük fel őket — fáradhatatlanul vállalkoznak társadalmi tevékenységet. Határozottabban kívánjuk formálni azt a közszellemet, amelyben a haszonélvezők helyett a szocialista elkötelezettségű magatartás, az alkotó ember kap megbecsülést, tekintélyt.